Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

ROK II WARSZAWA, NIEDZIELA, DN. 13 SIERPNIA 1933 R ZESZYT 28

1933 RZEMIOSŁO

Cena 20 gr

CZASOPISMO TYGODNIOWE
WYDAWANE
PRZEZ RADĘ IZB RZEMIEŚLNICZYCH RZECZY-POSPOLITEJ POLSKIEJ PRZY WSPÓŁUDZIALE IZB RZEMIEŚLNICZYCH.

CENTRALA REDAKCJI I ADMINISTRACJI
WARSZAWA, NOWOGRODZKA 41 m 1, tel. 9-17-42. KONTO P. K. O. 6066

ODDZIAŁY:
BIAŁYSTOK, ul. Kilińskiego 23; *BRZEŚĆ N/B.*, plac J. Piłsudskiego 13; *BYDGOSZCZ*, ul. Jagiellońska 10; *GRUDZIĄDZ*, ul. Groblowa 29/31; *KATOWICE*, ul. Stawowa 10; *KIELCE*, ul. Wspólna 4; *KRAKÓW*, ul. św. Anny 9; *LWÓW*, ul. Kościelna 8; *LUBLIN*, ul. Powiatowa 3; *ŁÓDŹ*, ul. Ewangelicka 18; *ŁUCK*, ul. J. Piłsudskiego 14; *NOWOGRÓDEK*, ul. Piłsudskiego 8; *POZNAŃ*, ul. Fr. Ratajczaka 26/27; *STANISŁAWÓW*, ul. Sapieżyńska 18; *TARNOPOL*, Izba Rzemieślnicza, *WARSZAWA*, ul. Szkolna 2; *WILNO*, ul. Adama Mickiewicza 23; *WŁOCŁAWEK*, ul. Kaliska 1.

Redaktorzy: WŁ. GINDRICH i A. ZABĘSKI

PRENUMERATA: KWART. Zł. 2.40, PÓŁROCZN. Zł. 4.80, ROCZNIE Zł. 9.60.
CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 180, ½—90 zł., ¼—50 zł., 1/8—25 zł., 1/16—15 zł.

Pod flagą eksportu

Jednym z ważniejszych tematów IV Zjazdu Delegatów Izb Rzemieślniczych w Poznaniu, odbytego w dniu 29 kwietnia r. b., było zagadnienie *organizacji eksportu wyrobów rzemieślniczych.* Zasady, ustalone na tym zjeździe, posłużyły Radzie Izb Rzemieślniczych do opracowania po zwołaniu szeregu konferencyj planu organizacji eksportu wyrobów rzemieślniczych. Zapoczątkowana w tym kierunku praca przeprowadzona jest w myśl dyrektyw p. Ministra Przemysłu i Handlu, wyrażonych w specjalnem piśmie, skierowanem do naczelnych organów samorządu gospodarczego.

Poza opracowaniem szeregu konkretnych zagadnień, w pierwszym rzędzie nawiązano ponowny kontakt z największym odbiorcą towarów polskich z przed wojny — z *rynkiem rosyjskim.* W tym celu przedstawiciele Rady Izb Rzemieślniczych odbyli konferencję z wice-komisarzem do spraw handlu zagranicznego *Tamarynem* oraz naczelnym dyrektorem „Sowpoltorgu" p. Ziabickim, w rezultacie czego wysłano do Rosji kolekcję obuwia, którego eksport w chwili obecnej ma wszelkie warunki powodzenia.

Ponieważ zaś wobec uchylenia zakazu sprzedaży piwa w Stanach Zjednoczonych A. P. powstało na rynku amerykańskim duże zapotrzebowanie na beczki, nawiązano pertraktacje w celu zbadania możliwości wywozu polskich *bednarskich wyrobów rzemieślniczych* do Ameryki. Przedwstępne studja dały pomyślne wyniki i obecnie Rada Izb Rzemieślniczych przystąpiła do realizacji planowego eksportu beczek w skali ogólnopaństwowej. Pozatem Rada Izb Rzemieślniczych zajmuje się organizacją eksportu jeszcze kilku innych ważnych artykułów produkcji rzemieślniczej.

W akcji tej Rada Izb współpracuje ściśle z poszczególnemi Izbami, które bądź nadesłały już wzory wyrobów, nadających się do eksportu z ich terenu, bądź też same wykazały inicjatywę i energję w kierunku nawiązania bezpośrednich stosunków handlowych z zagranicą.

Powodzenie akcji eksportowej wyrobów rzemieślniczych wymaga ściśle uzgodnionej planowej pracy dla wyzyskania konjunktury, a przedewszystkiem zdobycia zaufania odbiorców. Z tych też względów Rada Izb Rzemieślniczych, jako instytucja do tego powołana, koordynuje i harmonizuje akcję poszczególnych samorządów rzemieślniczych, które niezależnie od swoich warunków gospodarczych i geograficznych występują z inicjatywą eksportu.

W celu zbilansowania działalności poszczególnych Izb w dążeniach wywozowych przedstawiamy ich dotychczasowe prac, dla przykładowego zobrazowania rozwoju akcji samorządu rzemieślniczego, mającej na celu wzmożenie *wywozu produkcji rzemieślniczej.*

Największe zainteresowanie temi sprawami wykazała

DRUKARNIA WŁ. ŁAZARSKIEGO W WARSZAWIE

Izba Rzemieślnicza w Warszawie, która zwołała już konferencje wszystkich branż rzemieślniczych zainteresowanych wywozem swych wyrobów. Ponadto urządzono wystawę prób wzorów tych wyrobów, którą zwiedziła szczegółowo delegacja moskiewskiego towarzystwa *„Torgsin“*. Delegacja ta zainteresowała się całym szeregiem artykułów, wzięła odpowiednie próby i oferty oraz wyraziła gotowość rozpoczęcia pertraktacyj w sprawie zakupu pewnej ilości towarów na rynku warszawskim.

W związku z tem prowadzone są obecnie dalsze przygotowania i projektowany jest wyjazd pełnomocników rzemiosła warszawskiego do Moskwy.

Również szereg poczynań zapoczątkowano w innych ośrodkach życia rzemieślniczego.

Przy *Izbie Rzemieślniczej w Wilnie* utworzono specjalne Biuro Eksportowe, którego przedstawiciel wyjeżdżał już do Łotwy w celu zbadania możliwości eksportu artykułów pochodzenia zwierzęcego, wyrobów drzewnych i skórzanych.

W *Izbach Rzemieślniczych w Łodzi i Kielcach* przeprowadzono szereg prac w celu zbadania możliwości wywozu miejscowych wyrobów rzemieślniczych oraz przygotowano kolekcje towarów eksportowych, nadających się do wywozu do Z. S. S. R.

Podobne studja i przygotowania przeprowadzono w Izbach: *Lubelskiej, Nowogrodzkiej, Białostockiej i Poleskiej.* Jednocześnie należy stwierdzić, że we wszystkich izbach zagadnienie ożywienia i racjonalnego zorganizowania eksportu wyrobów rzemieślniczych wywołało poważne zainteresowanie. Prace w tym kierunku prowadzone są w Izbach: *w Poznaniu, Grudziądzu, Włocławku, Krakowie, Lwowie, Tarnopolu i Łucku.*

Całokształt dotychczasowych prac, jak i plan dalszej działalności został omówiony szczegółowo na konferencji, zwołanej w tym celu w Radzie Izb Rzemieślniczych w Warszawie w dniu 11 sierpnia r. b.

W konferencji tej wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu i Handlu, a obfity jej plon, który zabrazujemy szczegółowo w następnym numerze „Rzemiosła“ wykazuje najlepiej, iż samorząd gospodarczy wszedł na realne drogi zdobycia dla wyrobów rzemieślnika polskiego nowych rynków zbytu i wykorzystania dla drobnej produkcji tych możliwości, jakie powstały wskutek ożywienia się stosunków handlowych ze Stanami Zjednoczonemi i państwami wschodniemi.

Bilans działalności „Sowpoltorgu“

W końcu lipca i pierwszych dniach sierpnia roku bieżącego odbyło się w Moskwie walne zgromadzenie udziałowców spółki akcyjnej *„Sowpoltorgu“* i *„Polrosu“* w celu wysłuchania sprawozdania zarządu i zatwierdzenia bilansu za rok 1932.

Stronę sowiecką reprezentowali członek kolegjum „Narkomwniesztorgu“ p. Bron i prezes zarządu „Sowpoltorgu“ p. Firsow.

„Polros“ reprezentowali naczelny dyrektor prof. *Kasperowicz* i dyr. zarządzający „Sowpoltorgu“ p. J. Ziabicki.

Zgromadzenie zatwierdziło bilans spółki w sumie Rb. zł. 12.062.375.81 (złotych polskich 56.104.070) z zyskiem w sumie Rb. 266.012.38 (zł. pol. 1.237.270).

Jak wynika ze złożonego przez zarząd sprawozdania, obroty „Sowpoltorgu“ wyniosły w roku 1932 sumę Rb. 13.756.025.60, co w przeliczeniu stanowi 63.981.514 zł.

W toku obrad uczestnicy walnego zgromadzenia bardzo szczegółowo omawiali sprawy, dotyczące wykonania planu eksportowo-importowego za pierwsze półrocze bieżącego roku oraz perspektywy wykonania tegoż planu w ciągu drugiego półrocza roku bieżącego.

Z ostatniej chwili

ZWIĘKSZENIE SIĘ HANDLU ZAGRANICZNEGO ŚWIADCZY O POPRAWIE KONJUNKTURY.

Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej w mies. lipcu b. r. według tymczasowych obliczeń wynosi: przywóz: 212.785 ton wartości 72.021 tys. zł., wywóz: 1.110.678 ton wartości 81.905 tys. zł.

Saldo dodatnie w m-cu lipcu wynosi 9.884 tys. zł. W porównaniu do m-ca czerwca b. r. zwiększył się wywóz o 4.205 tys. zł., przywóz zwiększył się o 3.470 tys. zł.

DALSZA ROZBUDOWA GDYNI.

Min. Przemysłu i Handlu przystąpiło do dalszych prac inwestycyjnych w porcie gdyńskim. W celu zwiększenia bezpieczeństwa zainstalowane będą nowoczesne urządzenia przeciwpożarowe. Również przewidywane jest rozszerzenie mola północnego portu. Koszt tych inwestycyj obliczany jest na 1½ milj. zł.

O UDZIAŁ RZEMIOSŁA W KOMISJI OBROTU ARTYKUŁAMI ROLNEMI.

Rada Izb Rzem. R. P. podjęła starania, mające na celu uzyskanie reprezentacji rzemiosła w Komisji Obr. Art. Rolnemi, która na mocy uchwały Kom. Ekonom. Rady Ministrów przejęła między innemi sprawę premjowania eksportu przetworów mięsnych, prowadzonego przez rzemiosło od kilku lat z pomyślnemi rezultatami.

AMERYKAŃSKI KODEKS PRACY.

W St. Zjednoczonych ogłoszono nowe przepisy o czasie pracy w przemyśle, który ma niezwykle doniosłe znaczenie dla całego życia przemysłowego. Wystarczy stwierdzić, że tymczasowy kodeks dla przemysłu mięsnego, przewidujący 40-godzinny tydzień pracy *dla 140.000 pracowników, da pracę 20.000 bezrobotnym.*

Manifestacja sił twórczych Wileńszczyzny

W końcu sierpnia, w dniu 26 b. m., nastąpi otwarcie w Wilnie *III Targów Północnych,* odbywających się pod protektoratem Marszałka *Józefa Piłsudskiego.* Targi te wywołują wzorem lat ubiegłych wielkie zainteresowanie w sferach rzemieślniczych, tembardziej, że zapowiedziany jest udział przedstawicieli państw zagranicznych, którzy badają możliwości wywozu towarów polskich, a szczególnie wyrobów rzemieślniczych. Z tego względu udział rzemiosła zapowiada się okazale. Należy również podkreślić b. życzliwy stosunek samorządu miejskiego do imprezy targowej. W okresie Targów w dniu 27 sierpnia odbędzie się Zjazd rzemiosła ziemi wileńskiej. Zarząd Izby projektuje również zorganizowanie podczas Targów *rewji mód.* Wobec tych okoliczności należy się spodziewać licznego udziału całego rzemiosła polskiego w tem święcie Wileńszczyzny.

Sukces Targów Kalwaryjskich

Rokroczne Targi Kalwaryjskie, organizowane w tem małem, pięknem miasteczku, odległem zaledwie o godzinę drogi od Krakowa, wypadły znów imponująco. Targi i Wystawę zwiedziło około 20 tys. osób. Szereg eksponatów znalazł nabywców, a ze względu na to, że Kalwarja i okolica posiada przeszło 400 warsztatów stolarskich, zamówienia te poważnie je zasiliły. Należy podkreślić, że w Kalwarji istnieje jedna z największych szkół dokształcających, która ściśle współpracuje z rzemiosłem.

Czy jeszcze jest potrzebna reglamentacja cen?

Połączone Komisje Ogólnej Polityki Gospodarczej i Administracji Stosunków Gospodarczych przy Izbie Przemysłowo Handlowej w Warszawie obradowały nad projektem rozporządzenia o zwalczaniu gospodarczo nieuzasadnionych cen na przedmioty powszechnego użytku.

Przedstawiciele sfer gospodarczych, reprezentowanych na terenie obu Komisyj, w oświadczeniach swych jednomyślnie stwierdzili, że obecna sytuacja ekonomiczna kraju, w szczególności zaś niski poziom cen— które częstokroć nie osiągają wysokości, uzasadnionej racjonalną kalkulacją kupiecką — bynajmniej nie wskazują na potrzebę i celowość regulowania — w drodze zarządzeń administracyjno-interwencyjnych — cen, ani też normowania typów przedmiotów powszechnego użytku i ustalania kosztów ich przetwórstwa, jak to projekt przewiduje. Wyraźne bowiem przepisy nowego kodeksu karnego, i istniejące dotychczas rozporządzenia o regulowaniu cen określonych artykułów pierwszej potrzeby stwarzają dla czynnika urzędowego najzupełniej wystarczającą podstawę do ingerowania w tej dziedzinie — wszelkie zaś nowe zarządzenia o charakterze ramowym, stawiające sfery gospodarcze w stałej niepewności co do zakresu interwencji władzy państwowej, musiałyby się w tych warunkach okazać zbędnemi a nawet wręcz szkodliwemi.

Kierując się temi przesłankami, połączone Komisje zajęły w odniesieniu do projektu wspomnianego rozporządzenia stanowisko negatywne.

Tydzień gościnności polskiej w Ameryce

POŻEGNANIE NOWEGO AMBASADORA STANÓW ZJEDNOCZONYCH.

W końcu lipca r. b. stowarzyszenia polskie w Chicago zorganizowały *tydzień polskiej gościnności* i pochód przy udziale przeszło 30 tys. ludzi, któremu się przyglądało około miljona obywatela Chicago. W pochodzie tym brały udział wszystkie polskie organizacje społeczne i gospodarcze, poprzedzane orkiestrami w liczbie około 50-ciu. Poszczególne grupy pochodu były poprzedzane rydwanami, symbolizującemi udział Polski *w historji, rozwoju cywilizacji i postępie gospodarczym ludzkości.* Na czoło wysuwały się rydwany, ilustrujące odkrycie Ameryki przez Jana z Kolna, teorję Kopernika oraz zwycięstwo Jana Sobieskiego pod Wiedniem. Następnie na innych rydwanach były ilustrowane czyny Kościuszki i Pułaskiego. Również imponująco przedstawiały się rydwany, charakteryzujące wynik prac emigracji polskiej w Ameryce oraz jej udział w życiu gospodarczem i społecznem. Na oddzielnych rydwanach umieszczone były: grupa rzemieślników, z emblematami wszystkich ważniejszych zawodów, dalej grupy górników, artystów, muzyków i t. d. Wreszcie na specjalnym rydwanie umieszczono postać prezydenta *Wilsona,* a następnie zobrazowano odrodzenie i rozwój Państwa Polskiego. Całość pochodu była niezwykle imponująca i przyglądał jej się również z wielkim zainteresowaniem nowomianowany ambasador Stanów Zjednoczonych, do Polski p. *John Cudahy,* który jest bardzo przychylnie usposobiony dla nas.

Pozatem, jest rzeczą znamienną, że nowy ambasador pochodzi z rodziny rzemieślniczej i jest właścicielem wielkiej firmy, produkującej artykuły mięsne i tłuszczowe. Przed wyjazdem ambasador oświadczył jednemu z korespondentów prasy polskiej, iż uważa swój posterunek w Warszawie, jako ważny punkt obserwacyjny na wschód i zachód oraz, że dążyć będzie nietylko do zapoznania się z potrzebami życia gospodarczego polskiego, ale i całego społeczeństwa.

Z powyższych słów, jak i nastroju, który obecnie panuje w Stanach Zjednoczonych dla Polski kształtuje się niezwykle pomyślna konjunktura polityczna, która mieć będzie niewątpliwie również duży wpływ na stosunki gospodarcze obydwóch narodów.

Poradnik prawny

PAN W. P. W WILNIE. *Doraźna pomoc nieletniego syna* w zakładzie Pana, oparta na zwykłym stosunku rodzinnym, nie podpada pod pojęcie zajęcia, czy też zatrudnienia w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu od wypadków, jak to wyjaśnił Najwyższy Trybunał Administracyjny (wyrok L. Rej. 1554/27).

PAN K. AMB. W ŁUCKU. *Praca w godzinach nadliczbowych* według ostatniego wyjaśnienia Sądu Najwyższego, tylko wtedy winna być nagrodzona przez pracodawcę, gdy pracodawca się przez nią wzbogacił (np. właściciel warsztatu mechanicznego wzywa w niedzielę swego pracownika do naprawy samochodu, przyczem od właściciela samochodu otrzymuje dobrą zapłatę). Pracownik winien swoją protensję zgłosić wyraźnie przy najbliższej wypłacie, gdyż zapisywanie sobie godzin nadliczbowych, aby kiedyś porachować się z pracodawcą, niema znaczenia dowodu.

PAN Z. OR. W PŁOCKU. *Wypowiedzenie najmu pracy* trwa trzy miesiące dla pracowników umysłowych i dwa tygodnie dla fizycznych. Jeżeli w okresie trwającego wypowiedzenia nastąpi zmiana umowy pracy, na którą pracownik się zgodził (np. obniżka wynagrodzenia) to dokonane wypowiedzenie traci moc — a wtedy może nastąpić tylko nowe wypowiedzenie z nowym okresem trzymiesięcznym względnie dwutygodniowym.

Kronika bieżąca

NOWE PRZEPISY O BADANIU ZWIERZĄT RZEŹNYCH I MIĘSA.

W Dz. Ustaw R. P. Nr. 60 z dn. 4 sierpnia b. r. został ogłoszony jednolity tekst rozporządzenia o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa z uwzględnieniem zmian wprowadzanych ustawą z dn. 18 marca.

Z ŻYCIA RZEMIOSŁA OKRĘGU NADNOTECKIEGO.

W niedzielę dnia 6 sierpnia, odbył się w Bydgoszczy szereg uroczystości wobec poświęcenia sztandaru i jubileuszu miejscowego cechu piekarskiego oraz sejmiku Wielkopolskiego Związku Cechów Piekarskich.

W poniedziałek zaś zwołano liczne zebranie organizacji Nar. Chrz. Zjednoczenia Rzemiosła pod przewodnictwem radcy *Mrugalskiego.*

W uroczystościach tych i zebraniach wzięli udział prócz delegatów, władz miejscowych i zrzeszeń rzemieślniczych p. Sen. *S. Wiechowicz,* Wiceprezes *K. Kopydłowski,* Red. *A. Zabęski* i dyr. *Kurowski.*

ZEBRANIE RZEMIEŚLNIKÓW POW. NIESZAWSKIEGO

W dn. 2 sierpnia pod przewodnictwem Prezesa *J. Budzanowskiego* odbyło się w Aleksandrowie zebranie rzemieślników pow. Nieszawskiego na którem referaty na temat bieżących zagadnień gospodarczych wygłosili: sen. *S. Wiechowicz* i red. *A. Zabęski.* Na zebraniu powzięto cały szereg ważnych uchwał i postanowiono przystąpić do organizowania spółdzielni surowcowych oraz energiczniejszej pracy organizacyjnej.

Czas uregulować prenumeratę za kwartał III!